

שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא

(א) וְכֵן הָיָה בַּיּוֹם הַהוּא לְעַמּוּנָהּ
(ב) מְנוּחָהּ פֶּדֶן יוֹתֵן
(ג) אֵלָּהּ (ד) לְקַנְיֵן בֵּית יוֹתֵן
(ה) כִּי יִקַּח קָנוֹן לְקַנְיֵן עִיר
(ו) וְיִקַּח קָנוֹן לְקַנְיֵן עִיר
(ז) וְיִקַּח קָנוֹן לְקַנְיֵן עִיר
(ח) וְיִקַּח קָנוֹן לְקַנְיֵן עִיר
(ט) וְיִקַּח קָנוֹן לְקַנְיֵן עִיר
(י) וְיִקַּח קָנוֹן לְקַנְיֵן עִיר
(יא) וְיִקַּח קָנוֹן לְקַנְיֵן עִיר
(יב) וְיִקַּח קָנוֹן לְקַנְיֵן עִיר
(יג) וְיִקַּח קָנוֹן לְקַנְיֵן עִיר
(יד) וְיִקַּח קָנוֹן לְקַנְיֵן עִיר
(טו) וְיִקַּח קָנוֹן לְקַנְיֵן עִיר
(טז) וְיִקַּח קָנוֹן לְקַנְיֵן עִיר
(יז) וְיִקַּח קָנוֹן לְקַנְיֵן עִיר
(יח) וְיִקַּח קָנוֹן לְקַנְיֵן עִיר
(יט) וְיִקַּח קָנוֹן לְקַנְיֵן עִיר
(כ) וְיִקַּח קָנוֹן לְקַנְיֵן עִיר

מסתיין רצון היא. ואשמועינן רישא דהיכא דזכי ציה איהו אמרינן מגו וסיפא אשמועינן דהיכא דלא זכי ציה איהו מגו דלא צעי זכי לא אמרינן: הא. מנתני דהכא מני: דאמר חסילה. האי אני זכיתי צה דקאמר תחילה קאמר ליה מתחילה הגבהתיה לצורכי ולא לצרכי לעולם והגביה מניאיה לחצירו קנה חצירו דומיא דמעני לעני: **הי נמי מסתברא.** דזכיתי תחילה משעת הגבהה קאמר מנתני: מדקסי סיפא כו'. ואי תחילה דסיפא לאו משעת הגבהה קאמר אלף אני זכיתי תחילה קודם שנתמיה לך נמכוונתי לזכות צה: למה לי. למיתגא צה תחילה פשיטא דאפי' לא אמר תחילה צפירוש מסתמא תחילה קאמר דמי מני למימר אני וזכה צה עכשיו והלא אינה צידו: אלף לאו הא קמ"ל דרישא דמתני דקתני וכה צה צדאמר תחילה ואשמועינן סיפא דאם משנתנה לו טען לו אותה טענה ואמר אני הגבהתיה מתחילה לצורכי לא אמר כלום דגלי דעתיה כשנתנה לו לדעתיה דהאי אגבהה: ואידך. רב נחמן אמר לך דתנא סיפא תחילה: לגלויי רישא. למימר דוקא קתני מדסיפא תחילה קתני ורישא לא תנא דוקא הוא: סיפא. דלא אפשר צלל תחילה אמר אני זכיתי תחילה קודם שנתמיה לך לא אמר כלום דגלי דעתיה כשנתנה לו לדעתיה דהאי אגבהה ורישא לא אמר תחילה ואפי' וכה צה: **הי תופס לבעל חוב במקום שחב לאחריים.** כהאם הבא מאליו ותופס ממון חצירו צשציל חוב שיש לאחר עליו וצא לקדם עד שלא יתפסנו צעל חוב אחר ונמלא תופס זה חב צתפססמו וזת את הנושים האחרים: **הי לאחריים.** מפקד את האחרים כנו און חבין לאלם (כמוצות דף ע"א). **לא קנה.** כדאמר צכתובותי דלאו כל כמיניה להיות קופץ מאליו וצב לאלו מאחר שלא עשאו אותו הנושה שליח לתפוס: **נכש עמי היום.** דלא נשכר עמו אלף לניכוש ועידור וכשהגביה המליאה און זו ממלכתה צעל הצית וקנאה פועל ניכוש וזרק על השאר אין לו בה שטר פועלת ניכוש ועידור כל שעת הגבהה: **אמר לו עשה עמי מלאכה היום.** כל מלאכה שהוא עושה מלאכת צעל הצית היא וקנה צעל הצית. אלמא המגביה מניאיה לחצירו קנה חצירו: **כי הדור ציה טעמא אחרינא הוא.** הא דאמר דכי הדור ציה הרשות צידו ליה משום דעד השתא לאו כיד צעל הצית הוא אלף טעמא אחרינא הוא שאינו שלו כעצד שאם צא לעוצב לו שצרו מאלף ואיך ולחזור צו יחזור צו: **ואם תאמר משנתניו.** דקתני אני זכיתי צה וכה צה ומשמע לן אני זכיתי וכה צה ואלע"פ שהגביה לצורך חצירו היינו טעמא משום דקתני ואמר לחצירו תנה לי ולא אמר וכה אתה לי צהגבהתך נמלא שלא עשאו שליח להקנות צהגבהתה עד שעת מתינה והרי קודם מתינה הדור צו זה משליחותו: קונוט לו. אי יש סביבותיו דבר הפקר אין אחר רשאי לתפוסו: **אמר אצני מוסיב ר' חייא.** עלה מיובתא ממתני' ומסתת פיאיה: **ואמר רבא מוסיב ר' יעקב.** עלה ממתני' דסדר זיקין: נעל. אחד מן העניים: **מקלס פיאיה.** שליטתן כצר: **וזרק (לה) על השאר.** כדי לקנות: ליקטו ליה. גבי נפל לו עליה ארבע אמות דתקון ליה רצנן: צנפילה ניהא ליה דנקני. לא נמכוין לקנות צבתורת תקנת חכמים כצכור שנפילתו יפה לו: ר"ג

רב נחמן ורב חסדא בו'. תימה דבשלהי משילין (בצה דף ע"א) ושם: ד"ה (הכא) אמר מילא מיס ומנן לחצירו רב ששת אמר כרגלי הממלא ור"ג אמר כרגלי מי שנמלאו לו ומסיק דצמגביה מניאיה לחצירו פליגי דמר סבר קנה ומר סבר לא קנה ומשמע דלרוב נחמן קנה חצירו ולכן הוא כרגלי מי שנמלאו לו ורש"י גרס התם מ"ס קני ומר סבר לא קני ול"ג חצירו וכוליה סברי דלא קני חצירו אלף רב נחמן סבר דמגביה נמי לא קני ולכן כשלקח חצירו ממנו קנאו וימן ההפקר שמתכוין לקנות אלף המגביה לא הגביה לקנות ורב ששת סבר דקנה הממלא דמיון דלא קנה חצירו הוא קנה ולכן הוא כרגלי ור"ת פ"ו דהתם רב נחמן מודה דקנה חצירו דאינו חב לאחריים שיש הרבה מיס צבור ועוד אומר ר"ת דשפיר גרסינן חצירו וסבר ר"ג לא קנה חצירו כי הכא וגם הממלא לא קנה ולכן כשנתנס לו קנאם והוי כרגלי ורב ששת סבר קני חצירו מטעם מגו דזכי לנפשיה וכיון דלא קנה חצירו אלף מטעם דזכי לנפשיה ואי הוה זכי לנפשיה הוי כרגלי השתא נמי דזכי לחצירה הוי כרגלי ולא עדיף מיניה לענין תמומין והוי כאליו וכי לנפשיה: **תופס לבע"ח במקום שחב לאחריים לא קני.** מה שפרש"י משום דלא עשאו שליח אין נראה דצפ הכותב (כמוצות דף ע"א) ושם ד"ה (ה) משמע גבי עובדא דליימר רב חשו דתופס לבע"ח במקום שחב לאחריים לא קני אפילו עשאו שליח: **אירתיביה רבא אר"ב נחמן.** אע"ג דלעיל (ד' ט) דמי רבא דיוקיה דרמי צר חמא משמע דסבר לא קנה חצירו שמתא קבלה הכא מ"ר: **יבול לחזור רבא אפי' בחצי היום.** וא"ת ומאי קמ"ל והלא צבפק האומנין (לקמן דף ע"א). לא פליגי רבי דוסא ורצנן אלף דר' דוסא סבר ליד פועל על התמטונה ורצנן סברי לידו על העליונה אלף לכוליה יכול לחזור צו וי"ל דקמ"ל דיכול לחזור צו וידו על העליונה כרצנן אפילו אם נתיקרו פועלים צחאי היום לאחרי שחזר צו לא יפתחו לו מחאי שצרו ולכן מיימי מילתיה דרב דכיון לידו על העליונה א"כ אין ידו כיד צעל הצית וכן מוכיח צפרק האומנין (שם) דסובר כרצנן צשציר יוס ולא צקבלנות: **כי צי בני ישראל עבדים.** [א] נ"ל דמ"מ מותר אדם להשכיר עצמו דדוקא עבד עברי שאינו יכול לחזור צו ואינו יולא קודם ומנו אלף צשצטר שחרור עוצר משום עבדיהם: **א"ר יוחנן המגביה מציאה לחצירו קנה חצירו.** ואע"ג דאית ליה לרבי יוחנן צפרק הכותב (כמוצות דף ע"א) ושם ד"ה המופס) תופס לבע"ח לא קני היינו דוקא היכא דלא שייך מגו דזכי לנפשיה דאין הלוה חייב כלום לתופס אלף צמניאיה דאיכא מגו קנה: **ו"ל אמר זבי צי.** וא"ת דצפ"ק דגיטין (שם) קאמר ר' יוחנן כל האומר תנו כלאומר זכו וי"ל דשלי התם דעתא מאלף אותו: **ארבע אמות קונות צו בבל מקום.** וא"ת מאלף נערות (כמוצות דף ע"א) ושם ד"ה (א) דאמר גבי גונב כיס צשצת היה מגרר ויולא פטור דאיסור שצת ואיסור גניבה צאין כחדא וקאמר אי דאפקיה לרה"ר איסור שצת איכא איסור גניבה ליכא ואמאי הא צרבע אמות קונות לו וי"ל דצגביה לא תקינו רצנן דקני אלף צמניאיה דלא לייתי לאננויי וצגטר משום עיגונא ולרב ששת דאמר צסמוך צצרה"ר לא תקינו ארבע אמות אתי שפיר: **מעבירין אותו הימנה.** [ב] אפי' רשע לא מיקרי ואע"ג דעני המהפך צצרה"ר וצא אחר ונטלו נקרא רשע (קדושין דף ע"ג) ושם ד"ה עמי) היינו משום דאפשר ליה למיטרח ולמיומן צרעה אחרימי אלף צמניאיה או צהפקר דליכא למימר הכי אפילו רשע לא מיקרי וי"ע תוספות צצא צצרה"ר דף ע"א: ד"ה מתיקין:

תורה אור השלם

1 פי לי בני ישראל
עבדים עבדי דם אשר
הוצאתי אותם מארץ
מצרים אני יי אלהיכם
ויקרא כה נה

הגהות הב"ח

(א) נב' סופא לגלוי
ארישא: (ב) שם דלא
לייתי לאננויי:

גליון הש"ס

נב' ביון רפאל גלי
דעתיה. עין מרס ל"ד
ע"צ גרין ד"ה אמר רבא:

הגהות הגר"א

[א] תוס' ד"ה כי. ג"ל סו.
ג"צ הגמ"ר אורח ציבור
מגלה (וע"ש רבני צמ"מ
סו' ע"ג ס"ק ט"ז)
[ב] שם ד"ה מעבידין.
אפי' ג"צ רש"י.
קדושין (נ"ע א') מולק:

רבינו הגנאל

מתני' דקתני וכה בה
לעצמו המגביה רבנן
היא דאמר לא קנה מי
שליקטה לו אלא יוננה
לעני המגבא ראשון אלא
אי אמרת מחלוקת מעשר
לעני אבל עני לעני דברי
הכל וכה בה מי שנתקנה
לו מתני' מגו לא רבנן
ולא ר' אליעזר ופרקי
דאמר תחילה פי' קודם
לעצמו אמר לעצמי אני
מגביה כדי שאוכה בה
אני. ודייקנן מדקתני סיפא
אם משנתנה לו אמר אני
זכיתי לו תחילה לא אמר
כלום. פי' רישא ורישא
דאמר תחלה מיהו רישא
פירש מקודם שיגביה אני
אמר לו לעצמי אני
מגביה כדי שאוכה בה
אני. וסיפא הגביה סתם
ונתנה לו וטען עכשיו כי
אני אמרתי מתחילה כי
לעצמי אני מגביה לא
אמר כלום. ואידך תנא
סיפא תחילה לגלויי רישא
(דלא אמר תחילה) רב
נחמן ורב חסדא דאמר
תרויהו המגביה מציאה
לחצירו לא קנה חצירו מאי
טעמא חוי תופס לבעל
חוב במקום שחב לאחריים
דלא קנה. ומותיב רבא
לרב נחמן מציאת פועל
לעצמו ב"א בומן שאמר
לו נכש עמי היום. אבל
אמר לו עשה עמי מלאכה
היום מציאתו לבעל הבית.
ופריך רב נחמן שאני
פועל דכל זמן דלא הדור
ביה כיד בעי"ח דמי. (א)
והדור ביה רב נחמן דגרסי
בסוף מס' י"ט איתמר
מילא מיס ונתן לחצירו
[כ] ר' נחמן [אמר]
כרגלי מי שנמלאו לו.

עד א מיי פ"ב מהל'
מלוה ולוה הל' צ
סמו עשין דר' טושי' ח"מ
סו' קה ספי' א'
עה ב מיי פ"ט מהל'
שכירות הלכה יא
ו"פ"ו מהל' גולה ואפדיה
הל' יג סמו עשין עד
טושי' ח"מ סו' ער ספי' א'
ג ואפי' אמר לו עשה עמי
מלאכה היום וע"ש:
עו ג ד מיי פ"ט מהל'
שכירות ח"מ ד סמו
עשין פט טושי' ח"מ סו'
שג ספי' ג'
עו ה מיי פ"ח מהלכות
גולה ואפדיה הל' צ
סמו עשין עד טושי' ח"מ
סו' רטט ספי' ו'
עה ו מיי שם הלכה א'
סמו שם טושי' שם
סו' רטט ספי' א':
עב ז מיי שם הל' ח
ו"פ"ד מהל' זכיה
ומתנה הל' ט סמו עשין
עב טושי' ח"מ סו' רטט
ספי' צ ופי' רמג ספי'
כ:
פ ח מיי פ"ב מהלכות
מתנות עניים ה"ח
סמו לאין רפד:

מוסף רש"י

והתופס לבעל חוב.
שליח התופס מועילין על
לזה לצורך צעל חוב,
במקום שחב לאחריים.
שנפקדו צעל מוכן לאחריים
בתפסמו, לא קנה. דלאו
כל כמיניה למוצ זה כדי
לזכות את זה (כמוצות פ"ד).
אבל אמר לו עשה עמי
מלאכה היום. שלא פירש
לו לאו מלאכה שצ"ל (לקמן
י"ב). וידו כיד בעל הבית
הוא. וקנייה צעל הצית
צהגבהה דלעיל (לקמן
ק"ח).

רבינו הגנאל (המשך)

ופריש בה רב נחמן סבר
המגביה מציאה לחצירו
קנה חצירו. ורב ששת אמר
לא קנה חצירו. אמר רב
חייא בר אבא א"ר יוחנן
המגביה מציאה לחצירו
קנה חצירו והוא דאמר
ליה וכה לי. ואם תאמר
שנפתחו דלא אמר ליה וכה
לי אלא תנה לי וק"ל כו'
יוחנן. ופי' רב פפא בהלכה
דבשר הא דתניא פועל
מציאתו לבע"ח בששטרו
לקט לו מציאתו היכי
דמי דאפי' אגמא בכורר
וק"ל כוונתיה: מתני' ראה
את המציאה ונפל עליה
ובא אחר והחזיק בה וכה
המחזיק בה. ואוקימנא
בהר"ר דקא דחקי רביס לא
תקינו ליה רבנן דליקטון
ליה ד' אמות דידיה כי
תקינו ליה רבנן ד' אמות
בשרה דעלמא ובסימטא
בצדידיה ר"ר וכוונתיה להן
דלא לייתי לאצניווי.

(א) דברי רבנו י"ל אלו הונא
שם צ"מ כאן צסס הימנ"ן
ו"ל סמכ"ד דרבינו מצד דסדר
צה ר"ע ע"ש ע"פ מלך מלך
ד"ה ר"ג